

**Dermatologia Clínica**

Codi: 102938

Crèdits: 4

| Titulació        | Tipus | Curs | Semestre |
|------------------|-------|------|----------|
| 2502442 Medicina | OB    | 4    | 0        |
| 2502442 Medicina | OB    | 5    | 0        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Vicente Garcia Patos Briones

Correu electrònic: vicente.garciapatos@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

**Equip docent**

Miguel Ribera Pibernat

Maria Isabel Bielsa Marsol

María Josefa Fuente González

Luis Puig Sanz

Maria Pilar Garcia Muret

Miguel Casals Andreu

Mireia Esther Yebenes Marsal

Clara Fernandez Sartorio

Patricia Garbayo Salmons

Ingrid Lopez Lerma

Adrià Plana Pla

Jesus Luelmo Aguilar

Cristina Lopez Llunell

Aida Lara Moya

Monica Munera Campos

Núria Riera Martí

Maria Eugenia Hernández Ruiz

Ane Jaka Moreno

Nina Anika Richarz

Marta Gamissans Cañada

Mireia Sabat Santandreu

Julio Bassas Vila

Anna López Ferrer  
Marta Girona Apáncio Espanyol

Domingo Bodet Castillo

Jorge Mollet Sánchez

Aram Boada Garcia

Patricia Bassas Freixas

Carla Ferrandiz Pulido

Natalia Fernández Chico

Vicente Exposito Serrano

Manel Carrascosa Carrillo

## Prerequisits

Es recomana haver assolit les competències de les següents assignatures: Bioquímica i Biologia Molecular, Biologia Cel·lular, Anatomia Humana (I y II), Histologia, Fisiologia, Genètica Humana, Patologia General, Fonaments de la Cirurgia, Microbiologia, Radiologia i Medicina Física, Anatomia Patològica, Farmacologia, Immunologia i Epidemiologia.

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

## Objectius

L'assignatura de Dermatologia inclou el diagnòstic, tractament y prevenció de las malalties de la pell, del subcutis, de les mucoses i des annexos, així com les manifestacions cutànies de les malalties sistèmiques i les manifestacions sistèmiques de les malalties cutànies. Inclou també la promoció d'una bona salut per a la pell.

## Competències

### Medicina

- Assumir el seu paper en les accions de prevenció i protecció davant malalties, lesions o accidents i manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Demostrar que comprèn els fonaments d'acció, indicacions, eficàcia i relació benefici-risc de les intervencions terapèutiques, basant-se en l'evidència científica disponible.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades.
- Indicar les tècniques i procediments bàsics de diagnosi i analitzar i interpretar els resultats per precisar millor la naturalesa dels problemes.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Reconèixer i actuar en les situacions que posen la vida en perill immediat i aquelles altres que requereixen atenció immediata.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

## Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
2. Desenvolupar una estratègia terapèutica per a les dermatosis prevalents en la població general.
3. Identificar els patrons clínics típics de les dermatosis prevalents en la població general.
4. Identificar els principals factors de risc per al desenvolupament de les malalties cutànies més freqüents, amb especial èmfasi en aquells que fan referència a les infeccions i als tumors cutaneomucosos malignes.
5. Identificar els processos que poden tractar els metges d'assistència primària i aquells que s'han de derivar al dermatòleg, i establir el grau de prioritat que necessita aquesta atenció.
6. Identificar els signes cutanis més importants que poden acompanyar una malaltia sistèmica potencialment greu.
7. Identificar les dermatosis que poden ser expressió d'una malaltia sistèmica.
8. Identificar les lesions cutànies de processos que poden suposar un risc vital.
9. Identificar les principals lesions cutànies i descriure-les adequadament.
10. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
11. Plantejar un diagnòstic diferencial clínic raonat segons les lesions cutànies.
12. Proposar una estratègia diagnòstica bàsica per arribar al diagnòstic definitiu.
13. Raonar les exploracions complementàries necessàries que poden portar al diagnòstic de certesa davant d'una dermatosi, incloent-hi estudis de laboratori, serològics, immunològics, microbiològics i dermatopatològics.
14. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

## Continguts

### CLASSES TEÓRIQUES

L'assignatura està estructurada en 10 grans blocs que agrupen els diferents aspectes de la Dermatologia. S'impartiran 25 classes magistrals amb ordinador i projector y/o accés online. Per la seva freqüència són especialment rellevants per a la formació dels metges generals les infeccions, els èczemes i els tumors cutanis. L'objectiu és que siguin capaços de reconèixer i descriure les lesions cutànies, plantejar un diagnòstic diferencial, proposar les exploracions complementàries a realitzar i dissenyar un pla terapèutic. També han de poder identificar aquelles dermatosis que per la seva complexitat diagnòstica o terapèutica han de ser derivades a l'especialista, sobretot aquelles que requereixen una atenció prioritària.

#### 1. Generalitats (2 hores)

##### 1.1. Anatomia i fisiologia de la pell (1 hora)

##### 1.2. Bases del diagnòstic i terapèutica dermatològica (1 hora)

#### 2. Infeccions (6 hores)

##### 2.1. Infeccions bacterianes (1 hora)

##### 2.2. Infeccions per micobactèries (1 hora)

##### 2.3. Infeccions per virus (1 hora)

##### 2.4. Micosis cutaneomucoses (1 hora)

##### 2.5. Infestacions zooparasitàries (1 hora)

##### 2.6 Malalties de transmissió sexual (1 hora)

#### 3. Dermatosis reactives i èczemes (5 hores)

##### 3.1. Urticària, angioedema i pruriti (1 hora)

##### 3.2. Dermatitis de contacte (1 hora)

- 3.3. Dermatitis atòpica (1 hora)
- 3.4. Dermatosi d'origen físic - químic (1 hora)
- 3.5. Dermatosi reactives, toxicodermies i neutrofíliques (1 hora)
- 4. Dermatosi eritemato-escatoses (1 hora)
- 4.1. Psoriasi, dermatitis seborreica , pitiriasi rosada de Gibert i líquen pla (1 hora )
- 5. Malalties dels annexos cutanis (1 hora)
- 6. Malalties autoimmunes (1 hora)
- 7. Alteracions de la pigmentació (1 hora)
- 8. Genodermatosi (1 hora)
- 9. Manifestacions cutànies de malalties sistèmiques (4 hores)
- 9.1. Vasculitis i panniculitis (1 hora)
- 9.2. Manifestacions cutànies de les connectivopaties (1 hora)
- 9.3. Manifestacions cutànies de les malalties metabòliques i carencials (1 hora)
- 9.4. Manifestacions cutànies de neoplàsies internes (1 hora)
- 10. Tumors (3 hores)
- 10.1. Tumors epitelials malignes (1 hora)
- 10.2. Tumors melanocítics (1 hora)
- 10.3. Limfomes, histiocitosi i mastocitosi (1 hora)
- SEMINARIS ESPECIALITZATS ( 8 hores, 20-25 alumnes)
- 1. DESCRIPCIÓ DE LESIONS ELEMENTALS I TERAPÈUTICA DERMATOLÒGICA (1 hora)
- 2. CASOS CLÍNICS INFECCIONS (1 hora)
- 3. CASOS CLÍNICS PRUÏJA (1 hora)
- 4. CASOS CLÍNICS DERMATOLOGIA PEDIÀTRICA (1 hora)
- 5. CASOS CLÍNICS URGÈNCIES DERMATOLÒGIQUES (1 hora)
- 6. CASOS CLÍNICS MANIFESTACIONS CUTÀNIES DE MALALTIES SISTÈMIQUES (1 hora)
- 7. CASOS CLÍNICS TUMORS BENIGNES (1 hora)
- 8. CASOS CLÍNICS TUMORS MALIGNES (1 hora)
- SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS ( 2 hores, grups de 2-10 alumnes)
- 1. Casos clínics pràctics seleccionats - diagnòstic diferencial (1 hora)
- 2. Casos clínics pràctics seleccionats - tractament (1 hora)

## **Metodologia**

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través dels professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament(s) responsable(s): Medicina

Responsable de Facultat: Vicente Garcia-Patos Briones ([vgarcia@vhebron.net](mailto:vgarcia@vhebron.net); [vgarciapatos@gmail.com](mailto:vgarciapatos@gmail.com))

Responsables UDH

| Responsables UDHSP                                                   | Responsables UDHVH                                                                           | Responsables UDGTiP                                                                                          | Responsables UDHPT                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| Lluís Puig<br><a href="mailto:puig@santpau.cat">puig@santpau.cat</a> | Vicente Garcia-Patos Briones<br><a href="mailto:vgarcia@vhebron.net">vgarcia@vhebron.net</a> | Isabel Bielsa Marsol<br><a href="mailto:ibielsa.germanstrias@gencat.cat">ibielsa.germanstrias@gencat.cat</a> | Ribera Pibernat, Miguel<br><a href="mailto:mribera@tauli.cat">mribera@tauli.cat</a> |

Metodologia docent general:

Crèdits assignatura: 4 ECTS= 100 hores  
TREBALL AUTÒNOM (50% total= 50 hores).

Lectura comprensiva de textos i articles, estudi i realització d'esquemes, resum i assimilació conceptual dels continguts. Preparació de les presentacions i lliuraments.

AVALUACIÓ (5% total= 5 hores): un examen parcial i un examen de síntesi final, avaluació pràctiques.

TIPOLOGIES DOCENTS DIRIGIDES: 45%, total 45 hores (es recomana ~20% Teoria; ~25 % pràctiques laboratori clínic, seminaris de casos clínics i pràctiques clíniques assistencials: un mínim de 20 % TE, 10% PCA, 5% SCC o LHC, 10% lliure disposició segons necessitats)

Teoria (tipologia TE). Mida de grup: grup de matrícula. Sessions programades 25 (1h per sessió). Es fomentarà l'autoaprenentatge dels continguts teòrics per part de l'alumnat, posant a la seva disposició la matèria de al menys un 10% de les classes teòriques (3 de les 25) en format digital (pdf, àudio-pptx, mp4), preferiblement en l'aula virtual de Campus UAB. Si les situació epidemiològica ho permet, aquestes classes presencials es centraran en l'exposició i discussió interactiva de casos clínics sobre el tema que prèviament han d'haver estudiat els alumnes amb el material en línia.

Seminaris especialitzats (tipologia SEM). La mida estàndard és de 20 i els desdoblaments s'estableix a partir de 25 estudiants per grup. Sessions programades: 8 sessions d'1 hore cadascun i per cada grup.

Seminaris de casos clínics (SCC) Mida de grup: 2-10 alumnes . Sessions programades: 1 sessió de 2 hores per cada grup. Els alumnes, en grups reduïts, discutiran supòsits clínics tipus, sota la supervisió d'un tutor.

Pràctiques clíniques assistencials (PCA). Esrealitzaran en grup de 2-5 alumnes. Total: 10 hores per grup (2.5 h x 4 dies). Els alumnes acudirán a les instal·lacions de les sales d'hospitalització, quiròfans, consultes externes o gabinets d'exploració.

TIPOLOGIES DOCENTS SUPERVISADES:

CLASSES VIRTUALS (TIPOLOGIA VIRT)

Docència impartida sense presencialitat a l'aula sota la supervisió permanent i personalitzada de l'estudiant i

utilitzant de manera intensiva les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). L'objectiu de la docència virtual és facilitar l'accés als recursos d'aprenentatge des de qualsevol lloc i en qualsevol moment.

Es fomentarà l'autoaprenentatge dels continguts teòrics per part de l'alumnat, posant a la seva disposició la matèria de al menys un 10% de les classes teòriques (3 de les 25) en format digital (pdf, àudio-pptx, mp4), preferiblement en l'aula virtual de Campus UAB. Si les situació epidemiològica ho permet, aquestes classes presencials es centraran en l'exposició i discussió interactiva de casos clínics sobre el tema que prèviament han d'haver estudiat els alumnes amb el material en línia.

#### TUTORIES

Les tutories no computaran com a hores presencials, però poden ser programades i realitzar-se individualment o en grup, al despatx dels professors, en espais docents o utilitzant les TICs, i l'alumne ha de ser informat dels horaris d'atenció del professorat.

#### PRESENTACIÓ DE TREBALLS

La presentació de treballs es pot programar com a dirigida(en forma de SCC, SESP, pràctiques d'aula etc.) o supervisada (sense presència conjunta alumne-professor). En qualsevol cas cal definir la tipologia docent a utilitzar, la mida de grup implicat en cada sessió i el format a utilitzar .

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

### Activitats formatives

| Títol                                                                              | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge           |
|------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                   |       |      |                                    |
| PRÀCTIQUES CLÍNIQUES ASSISTENCIALS (PCAh)                                          | 10    | 0,4  | 2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13       |
| SEMINARIS DE CASOS CLÍNICIS (SCC)                                                  | 2     | 0,08 | 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 |
| SEMINARIS ESPECIALITZATS (SEM)                                                     | 8     | 0,32 | 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 |
| TEORIA (TE)                                                                        | 25    | 1    | 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 |
| Tipus: Autònomes                                                                   |       |      |                                    |
| ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS | 50    | 2    | 1, 10, 14                          |

### Avaluació

- Continuada 20% (assistència a classes i casos problema en classes - orals o escrits amb preguntes tipus test o curtes)

Avaluació continuada amb sistema de preguntes test (5 preguntes) en cada classe i seminari, a les que els alumnes accediran per sistema telemàtic (p.ex. aula moodle des dels seus smartphones) o bé per blocs

d'unitats temàtiques de el programa (2-4 avaluacions). Es tindran en compte tant l'assistència (10% de la nota final) com les respostes correctes sobre el total de preguntes test contestades al llarg de el curs (un altre 10% de la nota final).

Escala d'avaluació:

- 10 punts (sobre el total de 100 de l'assignatura) si van assistir al 90% o més classes
- 8 punts si assistència  $\geq 80\%$  a  $< 90\%$
- 7 punts si assistència  $\geq 70\%$  a  $< 80\%$
- 6 punts si assistència  $\geq 60\%$  a  $< 70\%$
- 0 punts si assistència menor del 60%

- Avaluacions parcials i final (80%) - és imprescindible superar amb un 5 o més els exàmens parcials i final perquè l'avaluació continuada sumi el 20% ponderat.

- Test 45 preguntes, amb 5 opcions, que resten si no es contesten bé 0.25 (35 p)
- Pregunta curta 10 (10 x 2 punts per pregunta = 20 p)
- Casos clínics amb fotos 20 (a contestar amb o sense opcions, 20 p)
- Pràctiques (exposició de casos clínics, 5 p)

L'avaluació (parcials / final / recuperació) es farà prioritàriament en entorn *moodle* o similar, amb presència dels alumnes a les aules. Si les circumstàncies pandèmiques el impedissin, s'aplicaran les mesures i formats oportuns (paginació pregunta a pregunta, aleatorització de preguntes i respostes, impossibilitat de retrocedir en el test, temps ajustats a el nombre de preguntes, webcams ...) per garantir que la nota sigui representativa dels coneixements veritablement consolidats per l'alumnat.

- Es considerarà "NO AVALUABLE" aquell alumne que no assisteixi a un mínim del 50% de la activitat docent i/o no es presenti als exàmens parcials ni finals.

L'assignatura contempla un sistema de recuperació pels alumnes que no hagin superat els continguts dela mateixa, amb un format a determinar.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                                                                                                                                                             | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|--------------------------------------------|
| Assistència i participació activa en classes i seminaris                                                                                                                                          | 20% | 0     | 0    | 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13         |
| Avaluacions escrites mitjançant proves objectives: Ítems d'elecció múltiple / proves d'assaig de preguntes restringides                                                                           | 55% | 2,5   | 0,1  | 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13         |
| Seminaris i/o problemes i/o casos clínics: Avaluacions escrites mitjançant proves objectives: proves d'assaig de preguntes obertes / avaluació mitjançant casos pràctics i resolució de problemes | 25% | 2,5   | 0,1  | 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 |

## Bibliografia

### Llibres de consulta

Ferrándiz. Dermatología Clínica. Isabel Bielsa. 5ª edición, Elsevier 2019

Dermatología para el gardo de Medician. Agustín España, 1ª eidición, Panamericana 2019.

Jean L Bolognia, Dermatology. Fourth Edition, Elsevier 2017

Tony Burns, Stephen Breathnach, Neil Cox, Christopher Griffiths. Rook's *Textbook of dermatology*. Ninth edition, 2016

### **Recursos d'Internet**

Wainwright BD. Clinically Relevant Dermatology Resources and the Internet: An Introductory Guide for Practicing Physicians. *Dermatology Online Journal* 5(2): 8 (<http://dermatology.cblib.org/DOJdesk/desj.html>)

ADES: Advanced Dermatology Education Server (<http://ades.tmc.edu.tw/english/default.htm>).

Dermatology Image Bank at the University of Utah School of Medicine (<http://www-medlib.med.utah.edu/kw/derm/>)

Dermatology Online Image Atlas (DOIA) ([http://dermis.net/bilddb/index\\_e.htm](http://dermis.net/bilddb/index_e.htm))

University of Iowa, Department of Dermatology Home Page (<http://tray.dermatology.uiowa.edu/home.html>)

### **Programari**

1. Campus virtual UAB
2. Connexions via Zoom i Teams
3. Google Drive o OneDrive per penjar classes en pptx / pptx àudio / vídeos mp4 o mov, que no es poden adjuntar directament en plataforma Moodle de l'assignatura (> 300 MB)
4. Aplicació Kahoots per interacció amb l'alumnat